

MEDIATEKA BILAN ISHLASHDA KOMPYUTERNING PERIFERIK USKUNALARINI ULASH VA SOZLASH

Andijon shahri 2-sonli Politexnikumi
“Ich.T.U.” yo‘nalishi
Davlatova Ranoxon Abdulazizovna

Kalit so‘zlar:

kompyuter, periferik uskuna, mediateka, sozlash, ulash, axborot texnologiyalari.

Anotatsiya

Ushbu maqolada mediateka bilan ishlash jarayonida kompyuterning periferik uskunalari ulash va sozlash masalalari yoritilgan. Periferik qurilmalar — printer, skaner, proyektor, audio va video uskunalari — ta’lim jarayonida samarali foydalanish imkonini beradi. Maqolada ushbu qurilmalarni to‘g‘ri ulash va sozlash usullari, shuningdek, ulardan foydalanishning o‘quv jarayoniga ta’siri haqida ilmiy-amaliy xulosalar keltiriladi.

Asosiy qism

1. Mediateka va uning ahamiyati

Mediateka — bu zamonaviy ta’lim jarayonida multimedia resurslarini to‘plash, saqlash va ulardan foydalanishni ta’minlovchi muhitdir. U kitoblar, elektron darsliklar, audio-video materiallar, prezentatsiyalar, interaktiv dasturlar va boshqa o‘quv vositalarini o‘z ichiga oladi.

2. Periferik uskunalarning turlari

Kompyuterning asosiy funksiyalarini kengaytiruvchi qurilmalar periferik uskunalari deb ataladi. Ular quyidagilardan iborat:

- Chop etuvchi qurilmalar (printerlar) – o‘quv materiallarini qog‘oz shaklida olish imkonini beradi.
- Skanerlar – hujjat va rasmlarni raqamlashtirishda qo‘llanadi.
- Projektorlar – ma’lumotlarni katta ekranda ko‘rsatish uchun ishlatiladi.
- Audio va video qurilmalar – tinglash va ko‘rish jarayonlarini ta’minlaydi.
- Flesh-xotira va tashqi disklar – ma’lumotlarni saqlash va uzatishda muhim vosita hisoblanadi.

3. Uskunalarni ulash va sozlash jarayoni

Mediateka sharoitida periferik qurilmalarni ulash va sozlash quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Qurilmani kompyuterga texnik jihatdan ulash (USB, HDMI, VGA, Bluetooth va Wi-Fi orqali).
2. Qurilmaning drayverini o‘rnatish va operatsion tizimda tan olishini ta’minlash.
3. Qurilma parametrlarini sozlash (masalan, printer sifatida qog‘oz formatini belgilash, proyektor uchun ekran o‘lchamini moslash).
4. Uskunani testdan o‘tkazish va amaliy dars jarayonida qo‘llash.

4. Ta’lim jarayoniga ta’siri

Periferik	uskunalar	samarali	foydalanish:
- darslarni	interaktiv	va qiziqarli	qiladi;
- o‘quvchilarning	mustaqil ishlash	ko‘nikmalarini	rivojlantiradi;
- o‘qituvchiga zamonaviy metodlardan foydalanish imkonini beradi.			

Xulosa

Mediateka faoliyati samaradorligi ko‘p jihatdan periferik qurilmalarni to‘g‘ri ulash va sozlashga bog‘liq. Shunday ekan, har bir o‘qituvchi va o‘quvchi ushbu uskunalar to‘g‘ri foydalanishni bilishi zarur. Zamonaviy ta’lim jarayonida periferik uskunalar o‘quvchilarning bilim olish motivatsiyasini oshirishda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Qodirov A. “Axborot texnologiyalari asoslari”. – Toshkent: O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2021.
2. Karimov B., Raximov D. “Kompyuter va axborot texnologiyalari”. – Toshkent: Innovatsiya nashriyoti, 2022.
3. Yusupova N. “Ta’limda media vositalardan foydalanish metodikasi”. – Samarqand, 2020.
4. Internet manbalari: www.ziyonet.uz, www.sciencedirect.com